

DOPISTI

IZ RIJEKE

Čudesà - Pjesmica protiv mòre. - Ojakal-nica. - Židovski mlado ìeta. - Židovi u Palestini. - One tri.

Tko vjeruje u ono, što novine pišu, mo-
rao bi reći, da mi danas živimo u vrijeme
pravih čudesa. Uzmite kojigod njemačku
novinu; i naći ćete u njoj duga pripovije-
sti o nekakvoj njemačkoj Svetoj Johanci,
i o krvavim ranama, što se na njezinom
tijelu pokazuju svakoga petka. Neke dru-
ge novine javljaju; da ima i u nekim dru-
gim krajevima Njemačke Republike još jedna
sveta Johanca i istim znamenjima, kao i
ona prva. U S. Francisko stave pak jednu
ženju, koja čuje siljebima vid, a bolesni-
čima zdravlje. U Beogradu žive muž i
žena, kojima se je ovih dana dogodilo
ovo: Žena spava i sniva, da čuje igrati
tamburicu. Probudi se, a to joj muž sjedi
na postelji naježene kos, sav preplasen i
bljed kao sturt.

— Ženo, reče joj on tek što se probudila.
Sluša!

— Ona posluhne, a to igrati tamburica, što
je na zidu, visjela. Uđara tamburica sama,
kao da po njoj igra nečija nevidljiva
ruka. Uđara baš onako, kao što je malo
prije, u snu čula. Sluša joj muž i žena,
i prije nego što su se mogli da razaberu
od straha, lijepto su vidjeli, kako je preko
zida prešla nekakva sjena. To vele oni.
O nekakvom čudu na plimninskom groblju
pilišali ste i vi, a sada čitam, da se ne-
što takovo događa i na groblju u Zemu-
nu. I kao da sve to nije dosta, nedavno je
dospjela u Beč neka osamdesetogodišnja
gospodja, neka Anie Besant, koja propov-
ijeda svijetu, da se je u Indiji rodio novi
Isus: i to vam tako ide naprijed, iz jed-
noga dana u drugi.

Ninetta čita sve te stvari i prima ih za
gotovu istinu. Stavise: ona već vjeruje i
u ono; o čemu — barem ovdje na Rijeci
— niko više i ne sanja. Tako je ona juče
došla k meni.

— Čuje, Bekac, vi ki ste zivel još va-
vreme Marka Kaka, znat ćete puno baha-
rij Morđa čete ime i ca, za me.

— Sta vam je? — upitah, kao uvijek,
pokorno.

— Već me tri noći nec tišći na prseh, da
ne moram dihat. Ova projekta gvera je to-
liko stvarni nazad pnesia. Morda je i
nju — moru?

— Ja ne znam, rekoh protiv nje nego
samo jedan jedini lijek. To je nekakovo
zaklanjanje, kojom se je ovdje na Rijeci
mòra tjerala, dakako u staro vrijeme.
Mena je to zaklanjanje naučila neka stara
gospodja, koja ga je čula od svoje ma-
tere, a ova od svoje, tako da bi ova pjes-
mica mogla imati više od dvjesto go-
dina.

— Ala, vanka s njum! Rodite već je-
danput!

— U veće, dakle, kad legnete i pošto iz-
molite vaše obične molitve, izrecite tri
puta ovo:

Mora, mora,
Leži doma mora!
Puti su ti pati,
Zemlja ti je uzdah,
Svetim Ivanom zaprta!

Jutros je došla k meni Ninetta i sva ve-
sela kazala mi, da je učinila, kako sam
joj rekao, i mori ni traga.

Danas mi je jedan moj prijatelj iz Ka-
stavštine domio 'otakalnice'. To me je
podsjetilo na moju mladost, kad sam sa
svojim prijateljima polazio sami u Miho-
tiće, Rubesje ili u Beliče, da se napijem
'otakalnice'. Onda se je to moglo, jer su
me i noge bolje nosile, a čini se, da su i
vina bila bolja. Vele, da će Kastavština
ovo godine iznenaditi svijet s dobrotom

svoje kapljice. Medjutim tu dobrotu mogli
bismo da — prosudimo samo mi Rijetani.
Ja se sjećam; da su u staro vrijeme i sami
rojeni Kastavci dolazili k nama na Ri-
jeku; da nas pitaju, gdje je na Kastavštini
najbolje vino jer mi smo već onda, u po-
gledu ove Božje kapljice bili prvi in-
gustibus. Time pak ne ću da kažem, da su
— što se toga tiče — Kastavci, zadnji. I
i među njima vinskih talenata, osobito
kod nekih ter nekih unajdijih kraljašćica.

Prošle sedmice slavili su Židovi novu
godinu. Rijeka ih je puna, pa kako oni
imnogò drže do svoje vjere, proslavili su i
ovdje početak godine vrlo svetano. Svoje
nabožne pjesme pjevaju kao i mi, skladno,
ali ne uvijek. Kašgod su svačiji svaki svoju
deru, jer u isti mah pjeva svak svoju
pjesmu, a to čudo — mah pjeva svaki svoju
i svako toliko zadržaba u nekakav rog; što
takodjer zvuči malo neobično, ali, cerimonij-
nije su cerimonije; i prvi ih se Židovi
driže strogo. Oni uopće imnogò drže do svo-
je starine, što je vrlo pohvalno. Takovi su
oni bili i u Babilionskom sužanjstvu, a ta-
kovi su i sada. Ma, gdje bili, oni se svuda
i u svako doba sjedaju, svoja patrijarhe
Abrahama; Mojsije i kralja Davida, koj-
je s jednim malim kamentičem ubio — sil-
noga orijasa Golljata. A sjećaju se i svoje
obete Zemlje, Palestine, štavise, mnogi
su se poslije rata i preselili onamo, u
nadi, da će ondje osnovati, zapravo uskri-
siti staro kraljevstvo Judino. Medjutim,
čini se, da ta akcija, ne uspijeva. Židov
voli i vjeru i zemlju svojih otača, ali —
čini se — da mu bez kršćana nema života.
On voli kršćane, razumije se: radi raznih
pogštova, što ih s njima sklapa. O tome
ima i jedna mala priča: Namjerio se jed-
nom patrijarha Abraham na tri čovjeka,
na jednog katolika, na protestanta i na
jednog Židova. Najprije se Abraham okre-
nu k protestantu, pa će mu:

— Ja ću svakome od vas dati ono, što
poželji. Koja je tvoja želja?

— Ja bih, Oče Abrahamu, želio imati ve-
liku moć.

— Evo ti je, nosi je! A što bi pak ti
rada, moj katolice?

— Ja? Ja bih htio imati sve zlato ovoga
svijeta.

— Evo ti ga, brate, nosi ga! A ti, moj
Civutine? Što tražiš ti od mene?

— Ja? — Ništa. — Ti meni samo daj
adresu ovoga katolika.

Židov dobi adresu, i ne potraja dugo, i
sve ono katolikovo zlato preseli se u nje-
gov duboki žep.

Slijedi ona druga: Jedan od tolikih
običnih razgovora na Korzu:

— Digo, Nino, kada se ženi naša bogata
Jorjina?

— Ne ženi se.

— A zač ne? Ter već su ju bili i klicali
va crekve.

— Ja — ma ona ne će da se ženi prej
nego njoj frajzar ne plati dugi, ki j' do
sada stori!

— A on? —
— On pak govori, da ne more strel duga
platiti, dokle se ne oženi. I tako mano j'
sve strah, da od tega ne će niš bit.

Treća:
Došla neka gospodja s putnicom, da će
preći granicu. Na straži joj uzeše putnicu,
otvore je, čitaju, pogledaju, pa opet čitaju,
i najzda će joj jedan:

— Ali, gospodjo, ova putnica ne valja.

— Kako ne valja.

— Pa — tu stoji, da ste vi crnokosi, a
kad tamo, vi ste čista blondinka.

— Tako? E pa to se može lako popra-
viti. Mjesto crno napisite blond, i sve će
biti u redu.

— E, ali to ne ide tako, gospodjo...

— Ne ide? A vi onda pričekajte časak;
idem do frizera, on će u jedan čas učiniti,
da mi kosa bude crna.

Rokac.

Franina i Jurina

Fr.: Ča to brojiš, Jurino?

Jur.: Brojim kacoti, ča su uih neki dan
oni dva Amerikanca va Čikage jedan
drugemu prisostali.

Fr.: Baš sam te ote! pitat, da mi malo
poveš: ča mi ga je to?

Jur.: Prva runda 5, druga runda 6, tre-
ća runda —

Fr.: Pusti za jedan minut te rundi na
stran, pak mi povej, ča te pitam.

Jur.: Ča ćeš da ti povem? Nevoju! Ter
si mogal i dosada ču...

Fr.: Sam neć — ma, nisam sve. Znam
samo to, da su se dva Amerikana ka-
coti, a drugi da su ih gjeđali.

Jur.: Ne reće se — kacoti, nego —
boksirali. A tako i oni dva, ki su se
tukli ne zovu se kacoti nego bok-
seri. To je fineje.

Fr.: Fineje ali ne fineje, kacot je vavek
kacot. Negò najzda more mu se reć
i boks, ma zato ne će vrag sleda ma-
nje bolet. Kako je to dakle bilo?

Jur.: Lepo! Dva čoveka, dva boksera,
keh danas pozna čeli svet, po novi-
nah, ke su prinášale njihovu foto-
grafiju, ti dva bokseri su se već lane
zakvačili. Jedan od njih bil je do
dneva najjači bokser na svete, ma
kako na svete nima niš sigurnega ni
stalnoga, tako se je dogodilo i onemu
bokseru, ki je bil gore, da je najedan-
put pal dole. I od tega vremena bil je
prvi on, ki ga je premogal.

Fr.: Sad razumem: on ki je bil potučen,
ni mogal pogutnut tu sramot, pak je
opet pozval na mejdan onega svojga
protivnika.

Jur.: Tako je nekako i bilo. Razglasi-
su, da je se tuć va Čikage, na jednoj
place, kade bi moglo stat nekoliko
stotin tisuć ljudi.

Fr.: A koliko ih je prišlo?

Jur.: Preko stopedeset tisuć.

Fr.: Ma nisu trebe platiti za poč nutra?

Jur.: Nisu platili? I kako slano, moj
dragi! Ni čis nitai, koliko su dobili
na kase?

Fr.: Ne ja. Moralo je dunke unestahno?

Jur.: Preko pedeset milijuni lir!

Fr.: Pedeset milijuni lir! Pedeset ih
milijuni vrančić nosilo, ter ih nosilo?

Jur.: Ja, a kade je još onc drugo? One
silne okladi.

Fr.: Kakove okladi?

Jur.: Ma ča ni, to ne razumeš? Kad se
dva tuča, nijedan na svete ne more
točno znat, ki će predbiti drugoga.
Neki govori ov će, drugi: aj ne će,

nego — on. Aj će — aj ne će i
zada, pride do okladi. I kako ma-
Tu gre za pedeset i više tisuć dolara.

Fr.: Svi vrazi va karocel!

Jur.: A kade su kinematografi, ki
celo vreme vrte, dokle se bok-
tuku? I oni nijem moraju po sak-
bojski platit prej nego ih nastamp-
va onch njihovoh makinah.

Fr.: Ma to je za smuít se. Ča mis-
dakle, ti, koliko je svaki od onch ka-
cotari dobil?

Jur.: Najmanje trejset milijuni
svaki.

Fr.: Ma to j' za smuít se. Trejset mil-
ijuni lir za jedno par kacoti! A kolika
ima puli nas ljudi, ki su va svoje
vreme davali i dobivali kacot prez
broja i konce, a da nisu zato dobili
ni jednoga feniga.

Jur.: Aj su — ma napak. I još i ki dan
kataficia, ako j' šlo do suda.

Fr.: A je pak to pravo?

Jur.: Je. I va Novajorke, da se ti s kim
pokacotáš, dobil biš ki dan ječmika
i fažola. Zakoni su i tamo kako i puli
nas.

Fr.: Zač pak ne zapru i onch dvch. Ču-
sam, da je jedan od njih vas krvav
doma šal.

Jur.: Ono je šport. Ondè more jedan
drugemu i nos razbit i još ča — pak
mu ne će niš bit.

Fr.: I tu nima pomoći?

Jur.: Nima. Da ti, va Amerike rećeš
samo besedu proti boksarije — ti si
finjen. Svi bi ti se rugali i rekli bi, da
si za tisuće let nazad.

Fr.: A ki je kriv, da je to tako?

Jur.: A ki drugi, ako ne ljudi. Promisli,
da ih je osam umrlo od same — kako
bi se ono reklo — uzrujanosti, gleda-
jući ono natezanje. Znaš, to ti je on-
ko: Če ga — ne će ga — če ga — ne će
ga — i ti se sve više vazižeš, dokle ti
srce ne pukne i Bog teta Je!e!

Fr.: Ala ne bi mane za to srce puklo,
ter ne bil Imam ja drugo po glave, al-
troke, njihovi kacoti.

Jur.: Mogal si me ča drugo pitat, pak
bimo bili drugo govori!

Fr.: Na — to ale drugo — sve je jedan
tabak. Barem za nas!

Jur.: No ter je!

IZ BUZETŠTINE

Borba između grada i sela
Znaite, (a ki to još ne zna!) mi vanj-
ščaki na svaki način hoćemo da se vlada-
mo i odievamo kao i naši egrijani. Oni
nose po modi odijelo. Ala valje i mi. Oni
žute postole. Za par dana dođemo mi u
grad u žutim cipelama. Oni u gradu idu
sad bez kape i klobuka prkosedi suncu, a
mi vanjšćaki — seljaci nismo tobože već
bedasti: i mi smo počeli nedjeljom hodati
tako bez klobuka; bacili smo ih u skrinje
i ornare. Ne to nije baš zlo; to ništa ne
košta, dapače to je jedno dobro i jedina
korist od mode. Kako vidimo, da se nose
djevojke u gradu, nisu 'munjenje' ni naše
djevojke seljakinje, pa eto i njih obučene
na gradsku, na gospodsku.

I tako se najteže grad i selo: tko će
ljepše, tko će modernije. I to ljudi mla-
diće i djevojke u gradu: 'signore i sign-
rine'. Oni u gradu, mladi i stari, muško
i žensko hoće da su svatko drugatije
odijeveni nego mi seljaci, da se pozna već
izvanjštimom, da nisu kakovi smo mi, da
nisu poljodjelci, nego da su gradjani, si-
lice, postolari, trgovci, činovnici, dakle —
gospoda.

Markova žena i Anka dolazile su u
selo jedino po poslu, da kupe u dućanu
kakvu potrebnu stvar, a za čudo: što
nije u ciganskom običaju, nedjeljom
su dolazile na misu. U koliko su do-
lazile u dodir s domaćim ženama bile
su vanredno ugodne i razgovorljive.
Ženama iz sela nisu bile mrske, no-
nikako uza sve to nisu mogle zaboraviti
da su one Ciganke, a kako je poznato,
niko ne bi našim dobrim, i inače bogo-
bojaznim, ženicama utuvio u glavu, da
su i Cigani ljudi.

Naročito su seoske djevojke nekako
čudno gledale Anku. Anka je zato bila
dugo tužna, nije se mogla u Plešivcu
snaći. Mlade su je seljanke, kad je
ispred njih prolazila, s nekom zavidno-
šću promatrale. Ona je bila lijepa. No,
osim toga Anka je u njihovom pogledu
čitala: «Ole Ciganke!» Bila je za to ne-
razpotožena i stružena. No, ne
dugo.

Njoj se je nešto dogodilo. U njezinom
srcu i u njezinoj duši, crvala je jedna
radost. Ona je najedanput zaplavila
sva u jedan san, iznad svega svijeta, van
iz svog života, i nije je bilo stalo, da je
na njoj pečet njezinog ciganskog por-
ijekla. Ona je najedanput postala sretna
seljanka. Da vam pričam...

(Nastavit će se).

P O D L I S T A K

Ciganka

Pripovijest iz istarskog života.

Naplaao Čič.

Jedne užasne noći, kad je vjhor pra-
ćen kišom lomio grane sa stabala i vi-
jao slamu sa slamatih krovova potle-
ušica, zaustavivše se u Plešivcu, malom
seocu na Cičarji, pred Javinom oštari-
jom? tri velika i neobična voza. Vo-
zari iskochiše do kože mokri, te poč-
udarati po vratima kurne, ne bi li koga
probudili. Dugo su lupali, dok se ovi
Cigani rijetko sele, da su od onih, koji
razapnu šatore u jednom kraju na
duže vremena, pa živu u tom kraju slu-
žeći kruh kakvim obrtom.

Čim je svanulo bili su ti naši Cigani,
koji su spavali u staji, već na nogama.

Svih je ukupno bilo šest i to četiri
muškarca i dvije žene. Duskora su se
oko njih pred Javinom krcinom počeli
sakupljati seljaci, promatrajući ih ne-
kud čudno i ispitivajući ih plaho sad
ovo, sad ono.

Između svih Cigana najviše se je
isticao svojom pojavom jedan ovisok
i plećat čovjek, kojemu je moglo biti
oko pedesetak godina. Lice mu je bilo
obrašteno gustom bradom. Oči su mu
bile zamišljene. Mirno je i ozbiljno
promatrao okolinu. Bio je to gazda Marko.
«Nije rođa ciganskogal» čula se česta
primjedba. zašudjenih seljana, a na-
ročito je to klimajući glavom spomi-
njao jedan starac, koji nije tek jednog
cigana u svom životu vidio.

S Ciganima je bila i jedna djevojka,
za koju nije bilo sumnje, da je kei
gazde Marka. Mnogo mu je nalličia.
Tamnog lica, crnih i vanredno mljih
očiju. Na licu joj je izbijalo rumenilo,
dajući joj zdrav i vedar izgled. Jed-
nom riječju, Anka je bila krasna. Nije
ni čudo, da su seoski mladići bacali na
nju svoj još pospani pogled, a bilo ih
je, koji su se onako iz jutra rana i mrvu
zaljubili u Anku, no to je bilo sve tek
za par časaka. Sama misao na to, da
je ona Ciganka uzbudila bi u njima
neku nevoljkost, i ugasila onu vatricu,
koja se u svakom mladiću užge čim

opazi djevojku, koja je mlada i lijepa.
Ona je Ciganka, pa šta joj vrijedi sva
ljepota... Tako su u sebi mrvljali mla-
dići odlazeći za poslom ispred Javine
krcme.

Marko je bio odlučio ostati neko vri-
eme u Plešivcu. Poljerao je kola do na
kraj sela. Razapeo je tamo šatore i toga
je dana Plešivac porasao za tri kućice.
U najljepšem od tih šatora smjestio se
je Marko sa ženom i Ankom, u drugom
šatoru stanovala su dva Markova
momka Joško i Bože, te stari stric Mar-
kova žene. Treći šator služio je za ko-
vačju. Marko je naime bio kovač. Ra-
deći po selima zaradjivao je kruh i
živo posteno.

Drugog dana čulo se je već iz Mar-
kove kovačije udarce čekića. Marko je
u Plešivcu dobio rada. Seljaci su mu
nosili orudje na popravak, pa mu se
nije bilo bojati besposlice. I tako su
ciganima u Plešivcu dani prolazili u
radu, mirno i u redu. Seljaci su se na
njih privikli, te su se često na večer i
porazgovorili s njima. Naročito su ra-
do slušali Marka, koji im je pričao
mnoge zanimive i korisne stvari, no,
za čudo, o sebi i o svojoj prošlosti nije
nikada ntkome ništa kazivao. Kad bi
ga neko o tome zapitao, njegovo bi lice
poprimilo tužan izraz, a on bi razgovor
skrenuo naglo na drugo.

Ali toj vani ne pustimo se pod noge, ...

Grad je počeo sa biciklima, imamo ih ...

A naše djevojke i djevojčice još su jate ...

Ali to je vrag, da se 'ne će' da udavaju ...

Razumije se, i mi, sinovi i kćerke sela ...

Tako svršava u nas borba sela protiv ...

da blago ne trpi. Kod prevoza treba ...

Za trgovce.

U posljednje vrijeme financa je de ...

Pregledba istarskih historijskih spomenika

Zadnjih dana septembra došla je u ...

Jedna eskadra mornarice u Pulj

Prošle sedmice došla je u puljsku l ...

U Balama kane ustanoviti jednu za ...

Dne 26. o. mj. održana je u Balama ...

Jedan važan govor on. Mussolinija

Dne 9. o. mj. biti će u Rimu otvorena ...

Nj. E. Italo Balbo u Pulj

Prošle sedmice slavilo se je u Pulj ...

Red vožnje istarskih željeznica

Upozoravamo naše čitatelje, da je od ...

Otpušteni učitelji i penzija

Javljaju iz Rima, da je pitanje pen ...

Provizorna obustava 'Novica'

Posljednji broj trčanskog slove ...

Gijene grožđa u Istri

U Novigradu: malvazija po 80-100 ...

Otače se mlado vino ...

Da je alkohol jedno neizmjereno zlo, ...

Veliki mudrac Aristotel napisao je: ...

Grčki filozof Sokrat rekao je: 'Činl mi ...

Naučnjak Pitagora je svojim učenic ...

Stari Rimljani, dok su držali do krje ...

Sve nam to dokazuje, kako su već stari ...

Sveto Pismo puno je veoma lijepih iz ...

St. Augustin piše: 'Neumjerenost je ...

Sv. Pavao kaže u jednoj svojoj poslani ...

Sv. Pismo pita: 'Komu je gore? Onome ...

Već su stari Rimljani rekli jednu isti ...

'Na svaki način je mnogo lakše čovjeka ...

Narastej — to je naša nada. — A mož ...

Kod nas se mnogo pije. Pije se i pijan ...

Čovjeku, obitelji i narodu.

Opštine i doprinosi državi za škole

'Gazzetta Ufficiale' od 30. septem ...

Novo odredbe glede škola za primaljo

Službeni list 'Gazzetta Ufficiale' od ...

U Pulj je ustanovljena jedna nova banka

Pred par dana otvorena je u Pulj ...

Razno

Nemir zemaljske kore. — Od početka ...

U mjesecu jamaru bili su potresi u Ja ...

U Kanadi bjesni teška oluja. Veliki djelovi ...

Istodobno javljaju se česti potresi. Pu ...

Na obalama Crnoga mora teške oluje i ...

Potresi na morskome dnju. — Sa Krima ...

Polska u brojevima. — Objavljeno su ...

Iz Kemalera Turske. — Kako javljaju ...

Socijalno osiguranje u Francuskoj. — Nakon više godina borbe i agitacija u francuskom senatu konačno je nedavno usvojen jedan zakonski predlog koji predviđa osiguranje za slučaj bolesti, nesposobnosti ili iznemoglosti u starijosti. Osiguranje je prisilno za sva neozonjena radnike u dobi između 16 i 60 godina, bili oni domaći ili stranci, ako njihova zarada ne nadmašuje 15.000 franaka godišnje. Za ozonjena radnike zakonski predlog ima također naročite uredbu.

Obvezno osiguranje u Danskoj. — U budućem zasjedanju parlamenta danska će vlada podnijeti zakonski predlog, po kojem se u buduću moraju osigurati svi danski građani bez razlike. Po ovom zakonu morati će se osigurati, čim on stupi na snagu, svi građani, koji nijesu navršili 40 godina. Osigurno će iznašati dvije danske krune mjesečno. Država će na ovaj način biti oslobođena od plaćanja mirovina i moći će se taj novac upotrebiti za druge državne potrebe osobito u socijalne svrhe.

Kažu, da se je bugarski kralj Boris zaručio. — Novine su već više puta pisale, da bugarski kralj Boris putuje Evropom s ciljom, da Bugarskoj nadje kraljicu. On je naime još mladić. Pisalo se je dapače, da se namjerava ženiti s princezom Giovannom, kćerkom Nj. V. Kralja Viktora Emanuela. Prema zadnjim vijestima kralj Boris si je već našao zaručnicu. On se je zaručio, dok je putovao srednjom Evropom, s jednom princezom, kojoj se još nezna ime, jer ni kralj Boris ni bugarski diplomate ne će, da se u tom pogledu točnije izjasne.

Trocki nije više u odboru komunističke stranke. — Prema vijestima iz Moskve Trocki je morao istupiti iz izvršujućega odbora komunističke stranke. On se nije slagao s metodama stranke, podupirao je protivnik stranke i propagirao protiv strankinih prvaka.

Amerikanske aeroplanske nesreće. — Sjedinjene države su poznate radi velikog broja automobilskih nezgoda, ali one nose rekord i u aeroplanskim nezgodama. To me privremeno niko ne zavidja, jer to privremeno vrlo mnogo košta. Tako je nedavno u jedan sam dan zabilježeno od 17 aeroplanskih nesreća. Očiditi je najviše ona aerodromu u Hedefieldu kod New-Jerseya, kad se je iz visine od nekoliko stotina metara srušio jedan Fokkerov putnički aeroplan. To je možda od sada jedna od najtežih aeroplanskih nesreća, kod koje je postradalo 12 osoba, a od tih su osmorica ostala na mjestu mrtva i grozno ozbiljavrena, dok su četvorica smrtno ranjena. Nesreća se je dogodila uslijed toga, što su piloti iz poehle za dobitkom uzeli dvoicu putnika više, te je uslijed toga motor bio nesposoban, da izdrži, i aparat se je srušio u prisutnosti od velikog mnoštva ljudi, koji su čuli strašno zapomaganje umrešenih, koje je teško mukom uspjelo izvući ispod aparata.

Smrt bezraku slikara. — Nedavno je u Engleskoj umro slikar Bertram Miles, koji je kao 8-godišnji dječak nastradao prigodom jedne željezničke nesreće, tako da su mu se morale odrezati obje ruke. To je bilo tim žalosnije, što je dječak već onda pokazivao veliki talenat za slikarstvo. Medjutim on nije očajavao, već je počeo da slika držeći čitki među prstima noge. Malo po malo on se je sva više usavršavao, tako da mu je noga postala isto tako spretna kao ruka. Svršio je umjetničku školu i mnoge njegove slike dobile su na izložbama prvu nagradu.

Ministar neogometak. — U nedjelju je u Budimpešti održana neogometna utakmica, na kojoj je kao centar bio pobednički klub igrao i grof Aleksandar Fostetich, bivši mađarski ministar domobranstva. On je taj klub i osnovao.

Princ otišao u samostan. — Princ Emanuel Thurnax stupio je u benediktinski samostan u Vierzemburgu. Princ je poklonio svoj imetak toj samostanu.

Sa jednog komasa u Pragu. — U Pragu je održan peti kongres Međunarodne Lige, koja vodi akciju protiv duhana. Ova Lige osnovana je pred 25 godina i imade danas već svoje ogranke i u Sjed. Državama, te skoro po svim evropskim državama, a najviše je u skandinavskim zemljama. U govorima, koji su izrečeni tokom ovogodišnjeg kongresa, navedeni su i optet brojni razlozi u obranu protuduhanoskog stanovišta Lige. Među ostalim navodi se silno razbacivanje novca na duhan i alkohol, koji naporedu idu, a koji novac bi se mogao daleko korisnije upotrebiti u narodnom gospodarstvu. U samoj Čehoslovačkoj, rekao je jedan od govornika, potrošeno je tokom 1925. dva milijuna kruna na duhan i sedam milijuna kruna na alkohol, dakle ukupno devet milijuna kruna, što bi dostajalo za izgradnju 32.000 kuća za narod.

Mod maslina u Dalmaciji. — Radi suhog ljeta i s nestašice kiše ovogodišnji rod maslina mnogo će podbaciti. U raznim mjestima, koja su bave maslinarstvom, jedva da će potrebno imati dovoljno ulja koliko mu je potrebno za vlastitu porabu. Stab rod masline pokazuje se u cijeloj sjevernoj Dalmaciji, kako u primorju, tako i po otocima.

Koriste ptice. — Sjenica potrali na dan kotline gusjenici, zato bi valjalo štiti te ptice, postavljati im umjetna gnijezda, da ih se što više izleže. — Slavulji u vječnoj borbi sa ličinkama i mravima,

radi toga treba čuvati njegova gnijezda to mu postavljati vode u vrtovima i nasadima. — Kos je maljiiv pomagat vrtu, jer od ranoga proljeća do kasna jeseni čisti vrt od puževa svake vrsti; on saire skakavce i druge zareznike. — Pjenica (muharica) jede muhe, hruste i pužice. — Lastavica koristi stajama, gdje se gnijezdi te utamanjuje dosadne muhe. — Crvenorepka (žutovaljka) ulovi u jednoj uri do 600 muha. — Seva tamani mrave, cvrčke, cvrčke i skakavce. — Drozd je neophodno potreban u borbi protiv skakavcu. — Prepelica utamanjuje gujavice (glisite) po polju. — Pliska (vrtorepka) tamani crve, koji podgrizaju žito. — Palčić utamani na dan do 600 zareznika.

RED UKRGAVANJA KOD RAZNIH TRŠČANSKIH PAROBRODARSKIH DRUŠTAVA.

5. oktobra 1927. Opći red (Turno generale): Mornari (—) 244; mladići palube I. (3) 28; mladići palube II. (—) 29; mali palube I (1) 21; fogišti (—) 227; ugljenari (2) 94; mladići sobari (—) 2; mali sobari (17) 1; mladići kuhari (—) 17; mali kuhari (3) 29.

Lloyd Triestino: — Mornari 155; mladići palube I. 71; mladići palube II. 65; mali palube 7; fogišti 242; ugljenari 136; mali stroja 183.

Cosulich Nord: — Mornari (3) 70; mladići palube 33; mali palube 30; ingratsatori 13; fogišti 22; fogišti maše (3) 23; ugljenari 14; mladići stroja 22; mladići sobari 101; mali sobari 44; mladići kuhari (1) 40; kuharski naučnici (2) 11; mali kuhinje 16.

Cosulich Sud: — Mornari (8) 88; mladići palube 30; mali palube (1) 44; ingratsatori 24; fogišti 23; fogišti nafte 31; ugljenari (1) 33; mali stroja 22.

Navig. Libera Triestina: — Mornari 10; mladići palube I; mali palube (10) 1; ingratsatori (1) 8; fogišti 33; ugljenari (1) 13; naučnik I. 8; naučnik II. 10; mali sobari (5) 7; mladići kuhinje 2; mali kuhinje (2) 25.

Tripovich: — Mornari 7; mladići palube 13; mali palube 9; fogišti 52; ugljenari 19.

Gerolmich: — Mornari 35; mladići palube (1) 17; mali palube 8; fogišti 37; ugljenari 32.

Martinovich: — Mornari 6; mladići palube 2; mali palube 1; fogišti 1; ugljenari 1.

BURZA.

Dne 5. oktobra 1927. moglo se je na tršćanski burzi kupiti ili prodati: 1 engl. liru šterlinga za tal. lira 88.60 do 89.20; 1 dolar za lira 18 do 18.30; 100 austrijskih šilina za lira 245 do 250; 100 dinara za lira 31.60 do 32.60; 100 keskih kruna za lira 54 do 54.50; 100 franc. franaka za lira 71 do 72.

IZ UREDNIŠTVA.

Ispravak. — U posljednjem broju našeg lista donijeli smo u rubrici «Politički pregled» noticu o sadenjem sastavu jugoslovenske vlade. Navodjajući pojedine ministre pomutnjom smo izostavili ministra vanjskih poslova Voju Marinkovića (demokratu), te ministra prosvjete Kostu Kumanudija (demokrata).

Nasljednik B. Gratišćee. — Vi se tužite da Vam dopise ne uvrstavamo. Mi Vam pak javljamo, da u zadnje vrijeme (bit će već pol godine) iz Gratišćee nismo primili nikakvog dopisa. Bilo nam je malo i čudno, Mi Vam rado, primljene dopise objavujemo. Razumije se, ako su napisani prema našim prilikama. Uzmite ovo u obzir, pa se javite. — Zdravo!

Izdavač, direktor i odgovorni urednik: IVAN STARI. Tiskar: TISKARA EDINOSTI U TRSTU

Važno za sve!

U našoj nakladi i na našem jeziku izišla je pred par dana knjžica, koja sadržava nove zakone o javnoj sigurnosti, o zaštiti države te o posebnom tribunalu. Ovi se zakoni točno prevedeni po talijanskom službenom tekstu. Ti su zakoni za svakoga državljanina izvanredno važni, a to je baš ponukalo redakciju, da ih izda u jednoj knjžici. U tim su zakonima sadržane odredbe za sve moguće prilike i neprilike. (N. pr. za licence, oštarije, trgovine, opomene, konfinacije, procesije, skupštine, sastranke, društva, zavode, požare, oružje, nezgode, putnice, strance, oglase, radnike, poduzetnike, seljake, agencije, tiskare itd.)

Knjžica je neophodno potreban svjetnik za svakoga državljanina, koji želi živjeti u skladu s državnim vlastima. Ona ga upućuje u sve dužnosti i sva prava u pogledu javnih oblasti, kvesture i karabimjera. Svi dosada tu i tamo rastrkani teksti o javnoj sigurnosti unificirani su u ovom novom zakonu za javnu sigurnost. Knjžica ima 120 stranica, a stoji samo 1 liru. Poštarnom, u kuću dopremljena, 1.20 liru. Za inozemstvo lira 1.50.

Novac treba unapred poslati, makar i poštauskim markama.

Prodaje se u upravi istarske Riječi, u tiskari «Edinost» i u knjžnici Stoka, Trst, via Milano 37.

NOVE GREDE I DASEE prodaje po najpovoljnijim cijenama Matej Bančić — Kršanci p. Žrnjci (Glimino), Istra.

Svi koji kane putovati u Ameriku i Australiju, neka se obrate na ovlaštenog zastupnika za izseljenje za kotar Volosko-Opatiju: CHITTER MARIO, MATULJE (kod kolodvora).

Širite „Istarsku Riječ“!

Benedikt Lovrinić PAZIN

prodaje i kupuje svakovrsno pokućstvo, šivače strojeve, štednjake (Sparherde), vojnička i druga odijela, staro željezo i cunje (strace) po najpovoljnijim, dnevnim cijenama. Premjestio je vlastitu trgovinu iz Kašela kod Bureja na Piazza Garibaldi (u blizini teatra)

E. PECENCO, TRST - VIA MUDA VECCIA

Strojevi za šivanje, vezenje i pletenje Adler - Neumann - Junker & Ruh najbolji za običaj i obrt. Besplatno podučavanje za vezenje. Potrebštine za stroj. Popravci. Opostava motornog pogona. Stara tršćanska tvrdka, ustanovljena 1889.

RED VOŽNJE

Važi od 1. julija do 30. septembra 1927.

Željeznička pruga Trieste-Campomarzio - Pola (Trst - Pola i obratno)

Table with columns: VLAKOVI, STANICE, and VLAKOVI. It lists train schedules for the Trieste-Campomarzio-Pola line, including stations like Trieste-Campomarzio, S. Anna di Tivole, S. Biagio, S. Maria-Mercè, S. Eira, Erpelle-Costina, etc.

Željeznička pruga Canfanaro-Rovigno (Canfanaro - Rovinj i obratno)

Table with columns: VLAKOVI, STANICE, and VLAKOVI. It lists train schedules for the Canfanaro-Rovigno line, including stations like Canfanaro, Sossi, Villa di Rovigno, and Rovigno d'Istria.

Željeznička pruga Trieste-Poreno (Trst - Poreč i obratno)

Table with columns: Putnički vlakovi, STANICE, and Putnički vlakovi. It lists passenger train schedules for the Trieste-Poreno line, including stations like Trieste-Campomarzio, Trieste-Servola, Muggia, Villa Decani, Capodistria, Isola d'Istria, Portorose-Pirano, Salsore, Bute, Grisignana, Portole, Bagni S. Stefano-Levade, Montona, Carobita, Vignada, S. Domenico, Visignano, Villanova, and Poreno.

Željeznička pruga Trieste-Flume (Trst - Rijeka i obratno)

Table with columns: VLAKOVI, STANICE, and VLAKOVI. It lists train schedules for the Trieste-Flume line, including stations like Trieste Centrale, Anzulin, Divaccia, S. Pietro del Corso, Torrenova-Bisterza, Seppiana, Giordani, Abbazini, and Flume.

Željeznička pruga Divaccia-Erpelle-Costina (Divaca - Hrpelje-Kozina i obratno)

Table with columns: VLAKOVI, STANICE, and VLAKOVI. It lists train schedules for the Divaccia-Erpelle-Costina line, including stations like Divaccia, Erpelle-Costina, and Hrpelje-Kozina.

Advertisement for 'Fotograf Matko u Pazinu' featuring a camera image and text about photographic services.

NAJBOLJE VRELO

Kod našega ljetne i zimске robe (odjelci svih vrsta cipela, klobuka, kapa, košulja, kišobrana, kravat, finog žilica, svih vrsta platna za košulje i odijela, te pročišćava svih vrsta bijela čijena, obratite se na jedno domaće i najjeftinije vrelo M. KOREN & Co. - PAZIN (Corso, pred proštijom)

E. PECENCO, TRST - VIA MUDA VECCIA

Strojevi za šivanje, vezenje i pletenje Adler - Neumann - Junker & Ruh najbolji za običaj i obrt. Besplatno podučavanje za vezenje. Potrebštine za stroj. Popravci. Opostava motornog pogona. Stara tršćanska tvrdka, ustanovljena 1889.

RED VOŽNJE

Važi od 1. julija do 30. septembra 1927.

Željeznička pruga Trieste-Campomarzio - Pola (Trst - Pola i obratno)

Table with columns: VLAKOVI, STANICE, and VLAKOVI. It lists train schedules for the Trieste-Campomarzio-Pola line, including stations like Trieste-Campomarzio, S. Anna di Tivole, S. Biagio, S. Maria-Mercè, S. Eira, Erpelle-Costina, etc.

Željeznička pruga Canfanaro-Rovigno (Canfanaro - Rovinj i obratno)

Table with columns: VLAKOVI, STANICE, and VLAKOVI. It lists train schedules for the Canfanaro-Rovigno line, including stations like Canfanaro, Sossi, Villa di Rovigno, and Rovigno d'Istria.

Željeznička pruga Trieste-Poreno (Trst - Poreč i obratno)

Table with columns: Putnički vlakovi, STANICE, and Putnički vlakovi. It lists passenger train schedules for the Trieste-Poreno line, including stations like Trieste-Campomarzio, Trieste-Servola, Muggia, Villa Decani, Capodistria, Isola d'Istria, Portorose-Pirano, Salsore, Bute, Grisignana, Portole, Bagni S. Stefano-Levade, Montona, Carobita, Vignada, S. Domenico, Visignano, Villanova, and Poreno.

Željeznička pruga Trieste-Flume (Trst - Rijeka i obratno)

Table with columns: VLAKOVI, STANICE, and VLAKOVI. It lists train schedules for the Trieste-Flume line, including stations like Trieste Centrale, Anzulin, Divaccia, S. Pietro del Corso, Torrenova-Bisterza, Seppiana, Giordani, Abbazini, and Flume.

Željeznička pruga Divaccia-Erpelle-Costina (Divaca - Hrpelje-Kozina i obratno)

Table with columns: VLAKOVI, STANICE, and VLAKOVI. It lists train schedules for the Divaccia-Erpelle-Costina line, including stations like Divaccia, Erpelle-Costina, and Hrpelje-Kozina.